

DENET SİRKÜLER

İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik

AUDIT | TAX | ADVISORY

For the latest from BDO Turkey, follow us



Sirküler Tarihi : 12.08.2021
Sirküler No : 2021/083

TRAFİK İDARİ PARA CEZALARINA İSTİNADEN SGK TARAFINDAN UYGULANAN İDARİ PARA CEZALARI

Kayıt dışı istihdamla mücadele kapsamında, il emniyet müdürlükleri tarafından yapılan trafik denetimleri sonucu, trafik idari para cezası karar tutanağı düzenlenerek sürücüyü yüzüne karşı tebliğ edilen ve kullanım amacı ticari olan araçların plakası, sürücünün T.C. Kimlik Numarası, sürücünün adı ve soyadı, cezanın düzenlendiği yer, cezanın düzenlendiği il, ilçe, cezanın düzenlendiği birim ve cezanın düzenlendiği tarih bilgileri Sosyal güvenlik Kurumu'na gönderilmektedir.

Bu çerçevede Kuruma intikal eden bilgiler 2015/25 sayılı Genelgede belirtilen usul ve esaslara göre kontrol edilmekte ve sorgulanmakta, kayıt dışı çalıştığı tespit edilen sigortalılara ilişkin gerekli tescil işlemleri gerçekleştirilmekte ve ticari araç sahibine de cezai yaptırımlar uygulanmaktadır.

Ancak, Kuruma intikal eden trafik idari para cezası karar tutanaklarına istinaden yapılan tescil ve tescile bağlı diğer işlemler ile bunlara istinaden uygulanan idari para cezalarının işverenler tarafından sıklıkla itiraza konu edildiği ve bu itirazların değerlendirilmesi konusunda tereddütler yaşanması sebebiyle konuya açıklık getirilmek amacıyla Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından 04.08.2021 tarihli ve 28780188 sayılı Trafik İdari Para Cezaları konulu Genel Yazı yayımlanmıştır.

Araç sürücüsü ile ticari araç sahibi hakkında herhangi bir işlem yapılmadan önce, anılan kişiler arasında hizmet akdi ilişkisinin bulunup bulunmadığı hususunun ayrıntılı olarak değerlendirilmesi önem arz etmektedir. Bu kapsamda, trafik idari para cezası karar tutanaklarına istinaden yapılan işlemlere itirazların aşağıda belirtilen şekilde incelenmesi, değerlendirilmesi ve karara bağlanmasına karar verilmiştir.

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2020 yılında 10,3 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 167'den fazla ülkede bulunan 1.658 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 91.054 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayının, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlara ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

- Trafik idari para cezası karar tutanaklarına istinaden yapılan sigortalı tesciline ilişkin itirazlar incelenerek (red, kabul, denetime sevk vb.) karara bağlanacaktır. Ayrıca yasal süreler de dikkate alınarak, itirazın reddedilmesi halinde, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilecekleri hususunda gerekli bilgilendirme yapılacaktır. Ünite itiraz komisyonu tarafından karar verilememesi halinde konu denetime sevk edilebilecektir.
- Trafik idari para cezası karar tutanağında bahsi geçen ticari aracın herhangi bir gerçek veya tüzel kişiye kiralandığının ve tescile konu kişilerin bu gerçek veya tüzel kişinin çalışanı olduğunun iddia edilmesine ilişkin olarak;

Anılan sözleşmelerin geçerliliği konusunda 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu hükümleri esas alınacaktır. Kira sözleşmesinin adi yazılı şekilde yapılması yeterlidir, dolayısıyla resmi şekilde yapılması zorunlu değildir. Bu nedenle, işverence ibraz edilen motorlu taşıt kirası sözleşmesi “motorlu taşıtın kullanılmasının devri ve kira bedeli unsurlarından oluşmak ve yazılı şekilde yapılıp tarafların imzasını taşımak” kaydıyla geçerli kabul edilecek, noter veya başka bir resmi makam önünde yapılması veyahut bunlardan biri tarafından onaylatılması şartı aranmayacaktır. Zira herhangi bir tespit olmaksızın bu sözleşmenin sonradan düzenlenebilir bir belge olarak nitelendirilip geçerliliği hakkında şüpheye düşülmesinin doğru olmayacağı değerlendirilmektedir.

Yapılan incelemeler sonucunda geçerli bir kira sözleşmesinin bulunduğu tespit edilmesi halinde, sürücünün aracı kiralayana ait işyerinden ceza tarihi itibarıyla bir sigorta kaydı varsa başkaca bir işlem yapılmayacak, sigorta bildiriminin söz konusu olmaması halinde ise sürücü kiralayanın çalışanı olarak kabul edilerek işlem tesis edilecektir.

- Trafik idari para cezası karar tutanağında bahsi geçen kişilerin ticari araç sahibinin eşi, aile fertlerinden, kan veya kayın hısımlarından, yakın arkadaşlarından, komşularından vb. biri olduğunun ve ticari aracı geçici olarak (saatlik/günlük vb.) ve tamamen şahsi işleri için kullandığının, aracın ticari iş veya işyerine ait herhangi bir amaçla kullanılmadığının, araç sürücüsü ile aralarında hizmet akdi ilişkisi olmadığının ve araç sürücüsünü (4/a) kapsamında çalıştırılmadığının iddia edilmesine ilişkin olarak;

Öncelikle iddialar ve olay, toplumun sosyo-kültürel yapısı, gelenekleri ve ekonomik koşulları çerçevesinde hayatın olağan akışı içinde vuku bulabilecek türden olup olmadığına göre ve her somut olayın özellikleri dikkate alınarak değerlendirilecek, ilgililerin Kurumca yapılan işlemlerden ve idari yaptırımlardan kurtulmak amacıyla bu iddiaları öne sürdüğü şeklinde önyargılı bir tutum ve iddiaları baştan reddeden bir yaklaşım sergilenmeyecektir.

Diğer taraftan, ünite itiraz komisyonunca karar verilirken hangi kriterlerin baz alınacağı konusunda genel bir kural koymak doğru ve mümkün olmamakla birlikte, araç sahibi ile araç sürücüsü arasında iş/hizmet akdinin unsurlarının bulunup bulunmadığı, somut olayın kendine özgü durumu çerçevesinde ve Genel Yazı’da belirtilen hususlardan elde edilen bilgiler ışığında değerlendirilecektir.

- Trafik siciline “ticari araç” olarak kayıtlı olmasına rağmen, sahibine ait vergi mükellefiyeti olmayan, herhangi bir ticari faaliyette kullanılmayan, araç sahibi veya zilyedi tarafından yürütülen herhangi bir ticari faaliyet bulunmayan veya anılan kişiler tarafından binek aracı olarak kullanıldığı açıkça anlaşılan, dolayısıyla bir işverenin veya işyerinin faaliyetlerinde kullanılmadığı tespit edilen ticari araçlar için trafik idari para cezası tutanağı düzenlenmiş olsa bile, 2015/25 sayılı Genelge kapsamında herhangi bir işlem yapılmayacaktır.
- Gerek sigortalı ve işyeri tescili işlemlerini gerçekleştiren servislerde, gerekse itiraz komisyonlarında yersiz iş yükünün oluşmasının önlenmesi amacıyla, değerlendirme kriterleri göz önünde bulundurularak, sürücü ile araç sahibi arasında hizmet akdinin unsurlarının oluşmadığı anlaşılan durumlarda diğer servislerden herhangi bir talepte bulunulmayacaktır.
- Yapılacak değerlendirmelerde verilecek kararlar, değerlendirme kriterlerinin somut olaya uygun düştüğü ölçüde uygulanması sonucu yapılacak tespite dayanacak, komisyonlarda verilen kabul, red veya denetime sevk kararları ayrıntılı gerekçe oluşturularak tutanağa bağlanacak, Kurumca ilgili işlemler yapılırken ve idari para cezası uygulanırken hangi araştırmaların yapıldığı, işverenin itirazının hangi gerekçelerle reddedildiği ve idari para cezasının hangi nedenle uygulandığı konusundaki somut tespitlere komisyon kararlarında yer verileceği belirtilmiştir.